

מתנה מהמלך

בברכת כהנים נאמר "ישא ה' פניו אליך", ומובא בברכות (דף כ' ע"ב): "אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם! כתוב בתורתך אשר לא ישא פנים וגו', והלא אתה נושא פנים לישראל דכתיב ישא ה' פניו אליך. אמר להם וכי לא אשא פנים לישראל, שכתבתי להם בתורה ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך, והם מדקדקים על עצמם עד כזית ועד כביצה?!". ויש להבין הרי הקב"ה אינו לוקח שוחד גם של מצוות, ואם כן עדיין השאלה עומדת איך נושא פנים לישראל? ועוד למה דוקא בגלל מצות ברכת המזון ה' נושא פנים לישראל, הרי יש הרבה הידורים שעם ישראל עושה?

ביאור הענין הוא, שדרכו של עולם כשאדם מקבל מתנה מאדם חשוב, המתנה הזו הופכת להיות חשובה אפילו שאינה שווה הרבה, כי חשיבות המתנה נקבעת לפי מעלת הנותן. כך עם ישראל כביכול נושאים פנים לקב"ה, וגם במתנה מועטת שאין בה כדי שביעה בכזית וכביצה, מאחר שהמתנה ניתנה מידו של הקב"ה היא חביבה ויקרה עליהם ומודים ומברכים. ומדה כנגד מדה ה' נושא להם פנים ומקבל את מעשיהם ועבודתם גם אם היא אינה במדרגה גבוהה, ה' מחשיב אותה כמו שהם מחשיבים כל מתנה שה' נותן.

מובא על כך בספר "ויאמר אברהם" מעשה ביהודי עשיר שהיה אהוב למלך ונעשה לשר חשוב בממלכתו, וכדרך העולם היו שונאים שעשו תחבולות להפילו ולא הצליחו. ויהי היום יום הולדת של המלך שחל להיות בשבת, הזמין המלך את כל שריו ובתוכם את אוהבו היהודי. בתוך הסעודה ביקשו השרים מהמלך שלרגל שמחתו יכבד את כולם בסיגריה, וכוונתם היתה להפיל את היהודי ולהראות שהוא מזלזל במלך ואינו עושה שימוש בסיגריה.

המלך קם וכיבד כל אחד בסיגריה וגם את היהודי. כולם לקחו את הסיגריה ועישנו. היהודי לקח את הסיגריה (למרות שהיא מוקצה בגלל הסכנה) והשחילה לכיסו. אחרי שכולם סיימו לעשן, קם היהודי וביקש את רשות הדיבור, וכך אמר לפני המלך והשרים: אדוני המלך, יש לנו שמחה ביום הולדתך וגם כבוד גדול שכיבדת אותנו בסיגריה. אצלי הסיגריה שנתת לי חשוב כל כך, עד שהחלטתי לעשות לה מסגרת מזהב ולהניח אותה בוטרינה. הוטבו הדברים בעיני המלך, וגידל את אוהבו היהודי ויתן לו משאת כיד המלך.

שיא תודני

♦ אוסף בתי המזוזה הגדול בעולם ♦

אוסף בתי המזוזה המוצג באולם הכניסה של בית הכנסת הגדול בירושלים, נחשב לאוסף הפרטי של בתי מזוזות הגדול בעולם. האוסף מכיל מזוזות נדירות מן המאה ה-19 והמאה ה-20.

עצה טובה

חזן שרוצה להרכיב מנגינה על קטע מהתפלה, וחושש שישכח אותה ברגע האמת, מבעוד מועד תוך כדי הנוסח יתחיל קצת מהמנגינה ההיא.

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"צריכים אנו להתרחק מאומות העולם, שלא נלמד ממעשיהם, וכשאנו שומרים על עצמנו נזכה לביאת הגואל".

("מגיד חדשות" ח"י עמ' שע"ו)

זאת תורת הקנאות אשר תשטה אשה וגו' או איש אשר תעבור עליו רוח קנאה וגו' (ה' כ"ט-ל')
 לכאורה הענין כפול, שמה שכתוב אשר תשטה אשה וגו' על כרחך היינו שמקנא לה, כי בלי קינוי לא היו משקין כמבואר בגמרא סוטה, ואם כן מה ממשיך הפסוק "או איש אשר תעבור עליו רוח קנאה" וגו', הא רישא נמי בהכי מיירי. ונראה לענ"ד ליישב על פי מה שדרשו חז"ל בברכות (דף ס"ג ע"א) והובא בפירש"י על הפסוק איש איש כי תשטה אשתו, למה נסמכה פרשת סוטה לפרשת תרומות ומעשרות? לומר לך כל שיש לו תרומות ומעשרות ואינו נותנן לכהן, סוף נצרך לכהן על ידי אשתו. ע"ש. ועל פי זה כך נראה לי ביאור הפסוקים: אשר תשטה אשה וגו' מדובר על אשה שמתרועעת עם זרים ואינה נוהגת בצניעות, ומשום כך קינא לה בעלה, שרגלים לדבר שנטמאה, והפסוק או איש אשר תעבור עליו וגו' מדבר על מי שקינא לאשתו ללא שהיה לו בסיס לחשדו. ומה טעם עבר עליו רוח קנאה - משום שאיחר להביא המתנות לכהן, ועל כן הוצרך משמים להביא את אשתו אל הכהן. ואפשר שלזה כיוון רש"י ז"ל במה שכתב: **או איש** - וכו' אם איש קנאי הוא. ע"כ. כלומר שמקנא לה ללא סיבה. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה ולא יעבוד עוד ושרת את אחיו וגו' וידבר ה' אל משה במדבר סיני (ח' כ"ה-ט' א')

יש לפרש הסמיכות ע"פ מ"ש בחולין (דף כ"ד ע"א): ת"ר בן לוי מבן שלשים ועד בן חמשים כשר לעבודה ושנים פוסלים בו. במה דברים אמורים באהל מועד שבמדבר אבל בשילה ובבית עולמים אין נפסלים אלא בקול. ע"כ. וזהו שאמר "ומבן חמשים שנה וגו' ולא יעבוד עוד" במה דברים אמורים "וידבר ה' וגו' במדבר סיני" אבל בשילה ובבית עולמים אין נפסלים בשנים. (הרה"ג ר' רחביה חדוק שליט"א).

גיל הנישואין

עצמו, שסיים שם: "וכיון שעברו עשרים שנה ולא נשא אשה, הרי זה עובר ומבטל מצות עשה". הרי ששני הגילים אמת - לכתחילה מבן י"ח (ומצוה מן המובחר לפני כן, כדאיתא בגמ' שרב חסדא נשא בן ט"ז), ובדיעבד עד עשרים.

וראוי להזכיר כאן רמז קולע שהביא מרן שליט"א בספרו "מגדולי ישראל (ח"ב) בשם הרה"ק ר' ישראל אבוחצירה זצ"ל בלשון רש"י בפסוק "אעשה לו עזר כנגדו" (בראשית ב' י"ח), "זכה עזר, לא זכה כנגדו להלחם", שאמרו בגמ' בקידושין שם "הא דעדיפנא מחבראי משום דנסיבנא בשיתסר, ואילו נסיבנא בארביסר אמינא גירא בעיניה דשטנא", ובמשנה פ"ה דאבות אמרו בן י"ח לחופה, ובגמ' אמרו עוד עד עשרים שנה ממתין לו הקב"ה לאדם לינשא וכו'. הרי ארבעה גילאים לנישואין: י"ד, ט"ז, י"ח, כ'. וזהו הרמז "זכה" במספר קטן בגימט' 14, "עזר" במס"ק בגימט' 16, "לא זכה" במס"ק בגימט' 18, "כנגדו" במס"ק בגימט' 20 (וע"ע בחומש בית נאמן בראשית ב, יח).

אודות גיל הנישואין, ישנה לכאורה מחלוקת בין התנא יהודה בן תימא שאומר במסכת אבות (פרק ה' משנה כ"א): "בן י"ח לחופה", לבין דעת האמוראים במסכת קידושין (דף כ"ט ע"ב) שדעתם שכן עשרים לחופה. ואכן, הרש"ש בכתובות (דף ג' ע"א) מבין שהאמוראים הנ"ל חולקים על יהודה בן תימא, והוסיף שדעתו של יהודה בן תימא אינה להלכה, שכן כוונתו "בן י"ח", משנכנס לשנת י"ח והיינו בן שבע עשרה שנה ויום אחד (וכן דעת הרמב"ם פט"ו מהלכות אישות הלכה ב' להלכה). וסבירא ליה כר"ש בן אלעזר בגדה (דף מ"ה ע"ב) דמבן י"ב ומעלה נעשה בר מצוה. וכיון שאין הלכה כרבי שמעון בן אלעזר לגבי גיל בר-מצוה, אפשר שגם אין הלכה כיהודה בן תימא לגבי גיל הנישואין, והעיקר בן עשרים שנה, כדעת האמוראים. ע"ש.

והנה בא מרן שליט"א בספרו "ארים נסי" כתובות שם ומעיר שאין שום סתירה מדברי האמוראים בקידושין למשנת בן י"ח לחופה, ולמד זאת מדברי הרמב"ם

1. ● **החלטה ברזגע** - כדי להגיע להחלטה לא לכעוס יותר, נדרש לקבל את ההחלטה שלא בשעת הרוגז אלא ברגיעות ומתוך התבוננות באחרים ולא בעצמנו. ההחלטה לחדול מכעס המתקבלת מתוך התבוננות באורחות חייהם של רגזנים, יציבה היא לעין ערוך לעומת החלטה הנובעת מתסכול עצמי לאחר כעס. ההתבוננות באדם הכועס ובמעלליו, מציבה מראה בפני הכעסן ובכך היא מאפשרת לו להבין את החלטתו ולא לשולפה מתהומות היאוש. (הרב אהרן לוי שליט"א).

2. ● **רק שליח** - חזק עצמך באמונת ההשגחה. החי באמונה שהקב"ה נמצא ומשגיח, אינו סובל חרפה ובוז מאף אדם ואינו מגיע לידי כעס, בידעו כי המבזה אותו הוא בסך הכל שליח משמים.

3. ● **הנמכת צפיות** - הנמך ציפיות! כאשר לא מצפים - לא כועסים! יש להפנים היטב כי אף אחד אינו חייב לנו כלום, החיים אינם "תכנית כבקשתך". (הרב דודי ברורמן).

4. ● **הודיה** - הרגל עצמך בהודיה. אם תודה על מה שיש לך - לא תכעס על מה שאין לך. (הרב דודי ברורמן).

5. ● **אש נמוכה** - שגן לעצמך תמיד: יהיה אשר יהיה, אינני מגביה קולי על שום אדם בכל מצב. גם אם ארגיש בתוכי תבערה פנימית וזעם נורא המבקש להתפרץ, אמשך לדבר בנחת או לפחות אשתוק. על התועלת בהנהגה זו כותב ה"פלא יועץ": "ואף אם לבו בוער כאש וחמתו בערה בו, לעצור במלים יוכל! ואז יהיה הכעס עקר שאינו עושה פירות, כי ידוע שעבירת הכעס גוררת עבירות רבות ורעות". (הגאון רבי זמיר כהן שליט"א).

6. ● **צמצום הכעס** - שגן לעצמך שלעולם לא תתרגז: א. על תלמידי חכמים (שהרי בודאי מעשיהם נובעים ממעיין חכמתם, ואינך יורד לסוף דעתם). ב. על קטנים וחסרי דעת (שהרי אינם אשמים במעשיהם). ג. על סכום כספי עד סכום מסוים (לפי החלטתך). (ע"פ "אלופינו מסובלים").

7. ● **דמיון מודרך** - דמיון מקרה שמכעיסים אותך, ואתה מגיב בשוויון נפש. הטכניקה הזו תהיה בעלת השפעה כשבאמת תזדקק לה.

8. ● **ספידה מרגיעה** - קבל על עצמך שלפני כל התפרצות תספור מאחת עד עשר, כשאתה חוזר לאחר כל מספר שאתה סופר על המלים "רגוע יותר ויותר", או "סבלנות וענוה", או "שקט ושלוה". (נ. גרין הי"ו).

9. ● **קנס** - קבל על עצמך שאם תכשל שוב בכעס חמור, תקנס את עצמך בקנס אשר אמנם הנך מסוגל לעמוד בו, אולם הוא לא יהיה נעים. למשל, הימנעות במשך שבוע מאכילת מאכל אהוב שאתה מורגל בו, תרומת סכום מוגדר מראש לצדקה וכיוצא. אם יוכח שקנס מסוים אינו יעיל, יש לעבור לקנס משמעותי ומרתיע יותר. ובלבד שיהא זה דבר שבידך לעמוד בו ואינו גורם לך לדכדוך ולעצבות או ליאוש. (הגאון רבי זמיר כהן שליט"א).

10. ● **יומן** - נהל לעצמך יומן שמתעד את השליטה העצמית שלך. בכל פעם שאתה מתמודד בהצלחה עם מצב מורכב כמו התגברות על כעס, רשום כיצד עשית זאת. תיעוד ההצלחות, יסייע בידך לזכור באיזו דרך ולמה אתם מסוגל להגיע. (הרב זליג פליסקין שליט"א).

הוא - היה אומר + ביאור אמדות והנהגות חז"ל על ידי הכרת אישיותם ואורח חייהם

רבי מאיר - נהנה מיגיעו

בטעם החילוק בין הגונב שור לגונב שה, אמר רבי מאיר "בא וראה כמה גדול כוחה של מלאכה: שור שביטלו ממלאכתו חמשה, שה שלא ביטלו ממלאכתו ארבעה" (בבא קמא ע"ט ע"ב). בחומש "בית נאמן" (שמות כא, לז) כתב מרן שליט"א שרבי מאיר לטעמיה שהיה מתפרנס מיגיעו ונותן שליש לצדקה (עין סוטה כ' ע"א).

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ד שעתידי בע"ה לראות אור)

שאלה: אדם שעמד קרוב לחוף הים כדי לצלם את הים הסוער, ופתאום הגיע גל ענק שסחף אותו לתוך הים, ובסופו של דבר הצליח לגרור עצמו ולהגיע לחוף, האם יברך הגומל?

תשובה: נראה שכן, וזה בכלל יורדי הים.

שאלה: מי שהולך לגלוש בים, האם צריך לברך ברכת הגומל?

תשובה: מסתבר שכן. כי הרבה סכנות אירעו מזה.

שאלה: מי שנעצר בתחנת משטרה במשך יום או יומיים עד ששוחרר, האם יברך הגומל כדין חבוש?

תשובה: זה לא חבוש, רק עצור עד שיתברר משפטו.

שאלה: שמתי לב שכת"ר שליט"א מקפיד קודם ברכת הגומל לומר את שלשת הפסוקים קודם הברכה. ורציתי לדעת מדוע?

תשובה: כי יש גירסאות שונות בספרים, ואני איחדתי את כלם בסדר אודה, הודו, יודו (מדבר בעדו, נוכחים ונסתרים). וכן ראיתי מקרוב להרב משאש (שליט"א) כמדומה בספר עוד אבינו חי הנד"מ כנוסחתי ממש.

שאלה: אם אני מתפלל לחש עם חזרת הש"ץ, והש"ץ זריז מאד, וכשהגעתי למחיה המתים הש"ץ כבר נמצא ב"קדוש קדוש קדוש". האם אפשר לענות אתו "קדוש...?"

תשובה: מעיקר הדין די בעניית קדוש קדוש קדוש, ואין צריך לומר מן נקדישך וכו' רק ע"פ הקבלה, ולכן בנידון דידן יענה.

שאלה: אדם שבזמן התפלה מתעסק בפלאפון שבידו, האם מתוקף תפקידי כרב בית הכנסת עלי להוכיחו על כך?

תשובה: להעיר על כך ברבים בתוך שיעור הלכה, בלי לביישו. ואם לא שמע - להעיר לו ביחיד. ואם לא שמע - לנזוף בו ברבים בעדיניות או להוציא מידו את הפלאפון עד סיום התפלה.

שאלה: בטור וב"י וש"ע (בסי' רכ"ג סעי' א') נפסק ש"ילדה אשתו זכר מברך הטוב והמטיב". ומנהג בני ספרד מבואר בכה"ח שם ובבן איש חי (שנה ראשונה פרשת ראה אות ח') שלא לברך ברכה זו, ונסמכים על הרב חסד לאלפים (בסי' רכ"ג) שפוטרים את זה בשהחיינו בעת המילה. וקשה לי מאחר ונפסק כן בש"ע למה לא לברך ברכה זו?

תשובה: תביא שני סוגי יין, ותברך על השני הטוב והמטיב, ותכוין על הבן. לפעמים משפחה ענייה לא עלינו, ובן נוסף מכביד ומעמיס על המשפחה. ואולי זה טעם המנהג שלא לברך.

נר ה' נשמת אדם

לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל
לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רחל בת מו"ל ע"ה
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com